

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

A „Muraszombat-járás Magyarosító- és Közművelődési Szakosztály“ hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

ELŐFIZETÉSI AR:

Egész évre 3 ft, félévre 1 ft 50 kr., egyes szám 10 kr.
Előzetési pénzek és reklámciók a muraszombati gazd.
főkegyel. íródjába káldandók.

Felölös szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**
Laptulajdonos és kiadó:
A muraszombati gazdasági főkegyel.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésig közzétett
s lap szerkesztésébe küldendő.
Hirdetési díj: 4 hasasb. petiszer egyszeri hirdetésnél 10 kr.,
többszöri hirdetésnél sorankint 6 kr. Helyegyi 30 kr.
Nyitóléve petisóra 25 kr.

Nőkérdés.

Az egész művelt világnak leghangosabban vitatott kérdése most a nőkérdés. Egy része ez annak a tömkelegnek, melyet általános szociális kérdések ismerünk s mely minden egyéb fölött dominál most a föld kerekén s két hatalmas táborba sorakoztatja az emberiségnek számottevő részét.

A szociális kérdéshöz azonban külön pretenziókkal tohul előtérbe a nőkérdés s helyet követel magának a legelőtöbb, legfontosabb kérdések között, melyek milimmarabb megoldást követelnek.

Akik a megoldást túlzásokban keresik, azok rossz helyen járnak.

A legtudósabb szociológusok megállapodtak már abban, hogy a nőkérdés nem a nők egyenjogóságának kérdése. Ez a dolog természeti lehetetlenség. A nő fizikai alkotása a legelőbb ellenmondás olyan kísérlet ellen, mely a nők teljes politikai és társadalmi egyenjogóságát akarja keresztül erőszakolni.

Podig a kísérletet megtörténtek a szabad, a demokratikus Amerikában. Az Egyesült Államok népszavazást rendeltek el a kérdés fölött s ime maguk a nők döntöttek el a dolgot olyan értelemben, hogy a nem önálló nők (családnányak, leányok) nem valók a politikai pályára, politikai, közigazgatási, bírói funkcióit ne teljesítsenek. Csak két kisebb állam határozta az ellenkezőt s ezért vannak néhány helyen női polgármesterek, tanácsbírák stb.

Egészben véve azonban még Amerikában is meglátott a nő egyenjogóság kérdése s ennek köszönhető aztán, hogy az egész világon egyszerre helyesebb moderbe terelődött a nőkérdés, abba a moderbe, melyben most igen helyes irányban mozog, hála a magyar kultúrigyek felvilágosodott vezetőjének. — most már nálunk is.

A nőkérdés ugyanis most már nem egyéb, mint a nőnevelés gyökeres reformja a nő képzése olyan foglalkozásokra, életpályákra, melyeket ezidig csupán férfiak töltek be.

Erre kényszerít az egész világot a rohamos fejlődés s a szociális bajok a nyomor folytonos terjedése s a megélhetésnek egyre nehezebbé váló problémája.

A statisztika számokból mutatja ki, hogy az emberiség közölsége egyre nehezebbé teszi a családalapítást olyan körülmények között, a mikor a nő pusztán a családi élet és az otthon követelme munkát tudja teljesíteni. A munkásember már túl is tette magát azon, hogy egyesgyedül a saját keresményéből családot tudjon tartatani s a nőben már nemcsak élettsárat keres, hanem munkástársat is, aki saját munkája gyümölcseivel lehetővé tudja tenni a szerény családi otthon fenntartását és a család ellátását.

A gyárakban, nagy ipartelepeken egyre szaporodik a női munkás minden munkakörben.

De ezt a kérdést meg kellett oldani valahogy a középosztályban is.

Magunk előtt látjuk azt a szomorú állapotot, melyben a közép polgári osztály leledzik a házassági viszonyok területén. Beesültes férfi nem vállalkozhatik család-alapításra amíg a család ottartásának biztosítékát nem tudja biztosítani. Könyvelői házasságoknak végletlenül szomorú következményei napról-napra előtűnk vannak, elhagyott nőket, családokból, családi drámákban s hozományvadászok szödelgéseiben.

A hozomány?! ... A 19 századnak ez a szégyenfaltja ma már szinte polgárgyógyos nyer, hiálaváló a jobb észűsűeknek a kézfedelme ez ellen a kínóvés ellen, mely a házassági ideális szépségét közönséges kereskedelmi ügyletté alacsonyítja le. Evezredkekkel előtűnk a házassaló férfimunka vagyommal kellett megváltania a leányt a szülő háztól, ma pedig valóságos pénzen vásárolják a vőlegényeket s mindkét leizitáció folyik azok mögött a kulisszák mögött, a melyeknek a szűn szerelni komédiát játszik el egy fiatal pár.

Ennek az állapotnak természetes következménye pedig az, hogy ijesztő mértékben szaporodik a házasságok kerülő agglaglónyok száma, ijesztő mértékben emelkedik a pár-tában maradt hajadonok tábor — s a kettőnek szembeszökő konzekvenciája az erkölcsi élet lazulása, a közérkölesiség sülyedése.

Háha kísérlettek meg ez ellen az államok minden lehetől.

Az erelmény egyenlő a semmivel.

A „Muraszombat és Vidéke“ tárczája.

Dobó Katicza.

Eger vára nagy piacán
Nagy ünnepség járja,
Eger népe királyi hírt,
Bécs köztjét várja.

Utcáhozszat víg zsbongás,
Zasszó leng a légben.
De egyszerre csak, felharsan:
— Itt a követ ... Eljen!

Trombita zeng, patkó csattog,
Déli urak jönnek,
Kiosztani a jutalmat
A sok egri hősnek.

Az egyiknek köcsag forgót,
Aranygyűrűt másnak,
Remekművet, drága kardot
Jo Dobó Istvának.

Csendesség van. A követ szol:
— Eger vitéz népe.
Messzi Bécsből köszönt téged
Király ő felsége.

Köszönt téged Dobó István,
Hogy város megvédted,
De legelőbb köszönt:
A hős asszonynept.

S hogy a hírek fenmaradjon,
Míg a világ áll csak,
Ez arany nyakláncot küldi
Dobó Katiczának.

Kipírul a büszke asszony,
Elsápad megújra ...
Kis kendőjét gyűri, tépi
Rosszasziron uja.

Majd meg ránk az urára,
Szeme könybe lábat.
Hozzáimul, míg ajakán
Ilyen beszéd támad:

Vége vissza a nyakláncot,
Nem illet meg engem.
A mit tettem, csak magamért
Nem légerért tettem.

Nem védtem én a hazámat,
Megkövetem szépen.
A hazát az uram védte,
En — az uram védtem.

Pásztor Árpád

Vas és Zala vármegyék déli sikkja.

Itta: **Beltörsés Balfint.**

(Folytatás.)

A hegyvidéknek a Rába felé lejtő oldalán van F.-Szőlők (Gorny Szőlők) és a Rába mellett Alsó-Szőlők (Dolny-Szőlők), tőlük keletre, illetve dél-keletre *Istvánfalu* (Stefelsdorf, Stevanová) olyan helyek, merre a vendég egyre veszt.

A hegyvidék nevezetesebb helyei még *Dolince*, *Tottak* a *Habernakhoz* közel. Ez utóbbinak templomában régi falfestmények vannak. A Mácskovez patak mentében fekszik *Pecsarócz* (Szent-Sebestyen, Szebescsán). E helyre régen husvét 2-ik vasárnapján az egész vendég asszonya elment bucsura. A bucsut „topla pronska“-nak meleg bucsunak nevezték, mert ez alkalommal különböző vízzel való mosás és len-, kender-, tojás-áldozat által szembetegségekből akartak gyógyulni és marháik egészségét biztosítani. (Cs.)

A vendek által lakott sikknak már stájer földrés részén a Mura partján fekszik *Rudkerburg* (magyar: Regede; vend: Radgony) városa. Két okból megérdemli, hogy róla néhány szóval megemlékezzünk: először, mert valaha Magyarországhoz tartozott másodsor, mert vendjeink s a sikk vidék magyarjai is gyakran látogatják. A város nagyobb fele a Mura balpartjának sikkján terül el, kisebb

Most végre meg van a remény, hogy megtaláljuk a kivezető utat, mert az egyetlen módja a segítségnek, hogy helyet engedjünk a nőnek a létért való küzdelemben, megnyissunk előtte az eddig elzárt sorompókat s képességeiket, emeljük értékesítésre erővel bírnak felhasználjuk a köztevékenységnek azon a területén, a melyeken női meltsőségük és hivatásuk rovására nem válik.

A postán, vasuti hivatalokban, kereskedelmi pályán igen sikerült kísérletek folynak. A tanítás terén pedig már be is vált a női munkaképesség, különösen a növényelés és a gyermekevelés terén.

Két év óta már sikeresen működnek a női gimnáziumok, sőt egyesek, különösen hivatott nők, már az egyetemre is bejutottak s nemcsak az orvosi pályán fogunk találkozni csejűtadatos, jól képzett s különösen nők ápolására és gyógyítására igen alkalmas nődoktorokkal.

És itt nem fogunk megállni...

Lassankint ki fog tűnni, hogy a helyes növényelés már az alsó fokon olyan irányba terelendő, hogy kenyérkereső pályákra való továbbképzést tegyen lehetővé s a nőnek nyújtson alkalmat arra, hogy ne legyen kénytelen a szülői háznál bevárni a jó szerencsét egy becületes házastárs képeben.

De a küzdő fiatalság is nagyobb bizalommal fog közeledni olyan nő felé, aki hozományul nemcsak szépséget és szerelmet, de diplomát, vagy kenyéradó hivatalt visz a férje házához s megosztja annak küzdelmeit, fáradozásait.

Ez a fel fogás még egy kissé lehet idegenszerű s lehet sok rossz élcnek az alapja, de a dolog azért mégis nagyon komoly és okos.

A nőkérdés ilyen irányú megoldása áldás lesz a társadalomra.

Lehet-e védekezni a sertésvész ellen?

A sertésvész, sajnos, ma már annyira ösmert betegség, hogy annak tünetéről, lefolyásáról s az általa okozott nagymérvű károkról beszélni vagy írni felesleges. Alig van az országnak vidéke, hol e betegség ne lépett volna már fel pusztítólag s a hol eddig nem mutatkozott, ott bizonyára az idén szedi áldozatait. Nem is az a kérdés ma már, hogy melyek e betegség tünetei, hanem egyedül

az: lehet-e ellene védekezni, nem találtak-e még fel valamely módot vagy eljárást, a melynek segítségével a sertésállomány megóvható volna e pusztító betegséggel szemben.

Sajnos, e kérdésre határozottan kedvező feleletet még nem lehet adni, de minden esetre meg van a remény arra nézve, hogy előbb-utóbb fedeznek fel valamely eljárást, valószínűleg oltási módot, melynek segítségével a sertésnek a pusztító betegséggel szemben megvédeni lehet. Igen sokan foglalkoznak e kérdéssel tanulmányozásával s az eddigi kísérletek eredményéből méltán lehet következtetni arra, hogy e kísérletek előbb-utóbb sikere vezetnek.

Földmívelésügyi miniszterünk, Darányi Ignác rendelkezése máris számos helyen végeztetnek az országban különféle oltóanyaggal kísérletek: valóban érdekel várhatjuk ezen kísérletek eredményét, amelyek ha talán nem is lesznek teljesen kedvezők, de valószínűleg meg fogják mutatni, hogy melyik oltóanyag az, a melyet tökéletesbítve haszonnal lehet alkalmazni.

Kísérletezésre leginkább a magyar Preisz-féle és az olasz Pernucstato-féle oltóanyag használtak. Kora volna ma még akár az egyik, akár a másik oltóanyagról bírálatot mondani, mégis úgy látszik, hogy az olasz Pernucstato-féle oltóanyag bizonyos védelmet nyújt máris, a mennyiben a vele beoltott s aztán természetes fertőzésnek kitett sertések csekélyebb számban betegülnek meg, ezeknél is a betegség könnyebb lefolyása, ellunálás nincs is, vagy csekélyebb százzal, a mi arra enged következtetni, hogy a haj ellen előbb-utóbb csakugyan lesz lehetséges oltás által védekezni.

Addig is azonban szigorú elkülönítés, a ragályozó anyag behurcolásának meggátlása által igyekezzünk a baj ellen védekezni. Kerüljük meg nyájainkkal az olyan területet is, a hol más sertések járnak, az utjonnan vásárolt és látszólag teljesen egészséges sertéseket legalább 3 hétig elkülönítve tartsuk, ha pedig a betegség már nyájunkba is beittott, úgy legkevesebb kárral szabadulunk meg, ha az egész nyáját értékesítjük. Ha pedig ezt tenni nem akarjuk, úgy a még egészségeseket válasszuk ki a betegek közül s hajtsuk más területre s esetleg kísértük meg a Pernucstato-féle védőoltást, a mellyel ha nem is kerüljük el teljesen a veszteséget, de lényegesen csökkentjük azt, amennyiben nem valószínű, hogy a beoltottak közül 20-25% nál több hulljon el. Emlyre azonban bírtan számíthatunk, amnyival is inkább, mert tényleg 10-14 nap szükségeltetik, míg az immunitás az oltás után beáll.

Helyi és vidéki hírek.

— **A német császár II. Vilmos Budapestén.** A hármasszövetségnek egyik hatalmas képviselője az ország fő- és székvárosában Budapestén időzik. A külföldi lapok majdnem kivétel nélkül abban egyeznek meg, hogy II. Vilmos császár látogatása azért történt, mert szorosabbra akarja kapcsolni a kötelekeket a magyarokkal.

— **Személyi hír.** Gróf Szapáry Géza és Szapáry Gézáné sz. György Mária grófnő ünneltől fogók f. hó 24-én Budapestről Múraszombatba érkeztek.

— **A román király Budapestén.** Budapestről írták lapunknak, hogy Károly román királyt ugyanolyan tisztelettel és ünnepélyességgel fogadják, mint a német császárt. Károly román király fogadtatása ünnepélyes és méltó lesz a jelentőségteljes alkalomhoz.

Kiss Elemér szolgabíró fegyvergyakorlatról hazakeresztett és átvette hivatalos teendőinek vezetését.

— **Péchy Tamás meghalt.** Késmárkról kapjuk a lesújtó hírt, hogy Péchy Tamás volt közlekedésügyi miniszter, a budapesti képviselőháznak nagyeredmű volt elnöke, országgyűlési képviselő, a tiszaí járv. ev. egyházkerület felügyelője, ma Késmárkon hosszabb betegség után elhunyt.

— **Kirrendelet a mezői eretek irtáságyében.** Vármezők alispája a lapunkban már közölt 52616. sz. földmívelésügyi miniszteri rendelet végrehajtása tárgyában az alábbi körrendeletet adta ki: 1. Mindazon községek elöljáróinak, melyekben egyeztetés van, a közölt miniszteri rendelet és jelen utasítás azonnal végrehajtandó. 2. A község jelen rendeletének vétele után rögtön, de legkevesebb 8 nap alatt képviselő-testületi gyűlést tart, mely alkalommal a miniszteri rendelet felváltásáról és annak tartalmáról írásban a lakosságot tájékoztatja. Ezen képviselő-testületi gyűlésen, ahol a községi (kör) jegyző mulhatatlan megjelenni tartozik, megállapítandó az eljárás, mely szerint és az időszerű (5-8 nap), mely alatt az egyeztetés eszközölendő, továbbá kijelentendő azon egyén, kit a község az irtási munkálatoknál mint hatóságát bízott alkalmazni kíván, s kinek dolga kiadásra feladása iránt (5-10 forint) törvényhatóságunk járulást fogok tenni. Ezen községi bízott feladata az irtóanyagot az eretekkel költségre beszerezni, azt a birtokosok rendelkezésére bocsátani, s ezeket ezen anyaguk kellő kihasználása felől kintni, végül felügyelni arra, hogy az irtást az előszabott módon minden egyéni birtokos a kitűzött határidőben teljesítse. 3. Miután a mérgező anyag kezelése, annak rendkívüli gyűléksége és mérgező hatása folytán különös pontosság és óvatosság igényel, a járási és körörségi urak kötelesek lesznek, hogy az irtóanyagok elszállítását, elvezetését, mint felhasználása tekintetében a népek jelentkező községi megbízottakat kintánítsák, illetve azokat utmutatással lássák el. Hogy pedig mindezek akadálytalanul fogantatható legyen, a községi megbízott neve a fogalmazóiról azonnal bejelentendő, a ki a járási vagy a körörszolgálat egyetértőleg meghatározza és a községekkel rögtön közli azon napot és órát, midőn a községi megbízottak az általa teljesítendő eljárásra meze a járási illetve körörségi által kintantatni fognak. 4. A mérgező anyag (foszfor) a miniszteri rendelet értelmében az arra való hivatkozással a legközelebbi gyógyszerüzemmel szerződendő, bi megvöl a járási illetve körörségi urak a jelentkező községi megbízottakat a megfelelő felutványgyel ellátja. Az illető gyógyszerüzem urak pedig felutványgyel e czérra kellő mennyiségű foszforanyagról jó előre gondoskodjanak. 5. Az ilyenképpen beszerzett és felhasználható

fele Windische-Bücheln a Mura jobb partjához nyúló kiágazása tövben. A hegy meredeken esik a folyó partja felé, úgy hogy lábánál északnyugatnak csak egy szűk út osonhat el s csak délkelet felé nyílik a partszegély. A szép, dus fényessel benőtt hegy tetőjén áll a vár.

A város arculata a régi stájer városok képét mutatja, de van szép, teljesen modern épülete is nem egy. Intelligencia, szorgalom, tisztaság, rend és munka jellemzi német és vend lakosságát: sok a magyar lakója is.

IV. László lehelzés: castrum Rudgney. Nevezett királyunk a Ják nemzetségbeli Csepánt jutalmazta vele, ki e vár kivásában kintuntette magát. (Wenzel. XII. 79.) 1480. március 6-án Szapolyai István foglalja el. 1481. évtől Mátyás királynak három levele kelt Rakospurgában. (Teleki. Hunyadiak kora. XII. 170-178.) 1635-1710-ig több oklevél emlékezik róla mindig Regede néven. (P.)

Régi bástyái egy részét és sánczárkának nyomát maig is láthatni. Kreckwitz (Richtige Beschreibung des ganzen Königreiches Hungarn etc. 1685. 728. l.) Raclitanum névvel említi. Megemlékezik a török ellen épült bástyafaláról és a Mura rombolásáról. Ertzhertzog Ernst von Oesterreich hat A. 1418. die Turken... daselbst geschlagen, wie Megierus schreibt... Diese Stadt ist A. 1607.

wie auch A. 1638. den 7. May. biss auf drey Hauser und zwo Kirchen abgebrochen.

Ez a város szőlőhelye állítólag a vas megyei festőiskola mesterének Joannes Aquilának.

A délkelet felé haladó országon még Vasvármegyében Múraszombat-ot (Olsnitz, Szobota) éri az utas. Lelkes, áldozatra kész, hazafias érzésű intelligenciája központú emelte minden tekintetben, honnan a vend vidék és nép anyja és erkölcsi javításán dolgozik eléggé nem dicsérhető kitarással. Kivánatos, hogy vasutéhoz is az egész vidék javára minél előbb kedvező megoldást nyerjen. Régi történetéből álljon itt Kreckwitz következő adata: An 1587... (hat)... Sasuares der Beeg zu Sigeth, mit vielen Doertlern so an den Steyerischen Graentzen beyn Fluss Muer zwischen demselben und dem Wasser Cernitz gelegen, verwuestet. Aber Graf Georg von Serin, Johann Globitzer Hauptmann zu Capronitz oder Caproncia und andere haben einen herrlichen Sieg wider ihn erlangt, darvon Isthunfius zu lesen.

Régeben sokat szenvedett a Mura kiöntéseitől. Kiváló góthstult r. k. temploma. A város végén Regede felé vezető utmellel szép fenyveskert közepében áll gróf Szapáry Géza régies tekintetű kastélya.

A Mura-Szombattól északkeleti irányban futó ut a régi templomáról híres *Martonhelyre* (Már-

tyáncz) vezet. A helység egy kis emelkedésén álló góth templom 1392-ben épült és 1892-ben üle 500 éves fennállásának ünnepét. A templomot régiségű kivül kulturhistóriai nevezettségűvé teszik falfestményei. Valamikor az egész templom festett volt, ma csak a szentély falán láthatók szebbnél-szebb freskók. Építője és festője a regedi születésű Joannes Aquila.?) É építette a veleméri, tótlaki és a zala-vármegyei turnischi templomot. A mártonhelyi templom freskói közt saját alakját is megörökítette; jobboldali falán a következő felirat olvasható: „Anno MCCCXXXII. aedificata fuit Ecclesia ista tempore plebani Erasmi per manus Joannis Aquilae de Rakespurga oriundi.“ (Ezen templom épült 1392-ik évben az akkori Erasmus nevű plébános alatt, Aquila János regedi származású építész által.) A templom 1620-1700-ig a reformátusok birtokában volt.

Mártonhelytől a Maesköcz patak völgyébe kapaszkodó ut mellett már dombos helyen fekszik *Batyand* (Puczin, Puczonci) a lutheránus vendek legrégebb, II. József idejében épült templomával. (Folyt. fog.)

*) Aquila az Anjoukkal hazánkba jött család tagja, kinek főmestere volt a régies festő-iskolája volt, melyet az egykori magyar iskolák szemében a zóld és kék színek, szögletes, kifejezettségekkel rajz, az egyszerűbb compositó jellemzik. (Régi falképek Magyarországon.)

anyagjal az egerítés az arra kitűzött napokon megkezdendő, szakadatlanul folytatandó és befeljenő. Az irtást minden birtokos saját erejével eszközözi, azonban a községi biztos és eljárással ellátott és felügyelője alatt. 6. Az irtás megkezdésnek ideje a fészeltől kezdve s annak után hozzáz kezdésnek melkúli bejelentendő. 7. A járási tisztviselőnek, különösen a fészeltől, szobából, járásváros, körös és állatorvos uraknak kötelessége tesznie, hogy az egerítés sikeres közreműködésére közreműködjen s felügyelője arra, hogy az pontosan megtörténjen, minélután, a hol az egerpustásos munkások. 8. A községi lakosság különösen figyelemmel, hogy e mezeje anyagot felhasználás előtt is óvatosan kezelje és zír alatt tartsa, hogy amint kár vagy egyéb szerencsétlenség következne. Az irtási eljárás alatt pedig azt azután s napig felette ajánlatos házi állatok, különösen sertéseket a mezejeztől dílok ki nem bocsátani. Jelen körrendeletnek ki- hirdetésének és végrehajtásának megtörténését fészeltől és polgármester uraktól folyó hó 26-ig zártos jelentést várok. Szombathely, 1897. szept. 11.

Dr. Károlyi Antal sk.,
k. r. tan. Vasvármegye alispánja.

A hatásközi vákok megszűntetése. Felkérés folytán figyelemfelhívjuk járasköz közönségét, hogy a hatásközi vákok — mint már ismételten megírtuk — f. évi szeptember 30-án jött 12 órákor megszűnnek.

Névgyűjtés. Zselen János pálmái lakos vezetéknevének „Vas-”ra leendő átváltoztatásáért folyamodott.

Mennyi adót fizet Vasvármegye? Az állami egyes adók kivételével befejezték, azok adókerületenkénti eredményét az alábbi ki-mutatásban tüntetik fel. Kivettett a felső-évi kir. adókerületben 181,107 frt 17 kr. a kis-czellében 184,293 frt 81 kr., a körmendiben 163,378 frt 80 kr. a községben 158,341 frt 96 kr. a muraszombati 138,221 frt 46 kr. a német-újváriban 96,799 frt 09 kr. a sárváriban 196,826 frt 73 kr. a szent-gothárdiban 136,671 frt 04 kr. a szombathelyiben 563,938 frt 25 kr. Összesen 1,873,578 frt 31 kr. Mult évi kivétel 1,858, 355 frt 04 kr. A folyó évi kivétel tehát 15,043 frt 27 kral, azaz 0,8%-kal nagyobb a mult évinél. A kivétési fő-összeg azonban végleges eredménynek nem mondható, mert az évközi leírások és pótelírások folytán ezen főösszeg kisebb-nagyobb mértékben folytonosan változik.

Fertőző betegségek. Vaslakon 1 difteritisz, Széchenyikuton 1 torokgég-megbetegedés fordult elő a múlt héten.

Beültölt lutrizás. A pénzügyminiszter 73,452. sz. rendelete közelbel érkezett le a vármegyéhez, melyvel szigorú bírság terhe alatt megtiltya magyar honosoknak a birodalmi tanácsban képviselt országokban fennálló szándótlán való játkot.

Sopronmegye alispánja. átiratilag értesítette Vasvármegye alispán hivatalát, hogy a megye területén sertésvész megszűnt.

Tüz. Folyó hó 4-én délután Gutmann Ferenc mottóládái kakas 1000 frtig biztosított háza kigyulladt s attól Reizér Mihálynak 250 frtíg biztosított háza is tüzet fogott s szintén elhamvadt. A kár összesen 2080 frtra rug.

Szabadságotlitzviselő. Kolossa István járási irnok f. hó 27-ától október 18-ig megrongált egészsége helyreállítása céljából szabadságot nyert. Kívánjuk, hogy a megérdemelt szabadságot jól élveze.

Elégét gyermek. Rácsics János Muraszombati lakosnak 4 éves Alajos fia a legelőn, tüzrel való játkásokban tüzet fogott s a nagy égési sebek következtében f. hó 24-én meghalt.

Tüz. Folyó hó 24-én délelőt 10 óra tájban szokatlan vendég látogatott meg Muraszombatot. A piros kakas ide is ellátogatott, de nem nagy szerencsével, mert a tüzelésre össze sereglett és kötelességtől tüzölt egylet és a polgárságnak csak hamar sikerült a pusztító elemet egy alanyra szorítani és azt még esirájában elfojtani. A tűz a vár utcában Luthár-féle háznál keletkezett. Az épület biztosítva volt.

Fényképezet Muraszombatan. Singer S. nagy-kauzasi fényképező f. é. október 1-től 14 napon át fényképezeti felvételeket fog személyesen eszközölni, melyre a f. é. közönség szíves pártfogását kéri.

Uj távriahivatal. A kereskedelmi miniszter rendelettel Felső-Lövön a pósta hivatalát távriahivattal egyesítették.

Vándor művészet. Bányai Lajos emérintáli színművész Muraszombatan tartandó recitátori és színi előadásokra kért engedélyt. A magyar művészet jövőjéért érdeklőben remélhet, hogy az engedély nem fog tőle megtagadattni!

Savanyu Józsirol. A. U. a következőket írja: Egy nyitrai ur, ki nemrégiben Illaván járt s az ottani lelkész kíséretében meglátogatta a fegyházat, érdekes dolgokat mond el ottani élményeiről. A fegyházban legelőször Savanyu Józsi, a hírhedt bakonyi zsványt, mutatták meg neki. Savanyu alacsony, igénytelen alak, vörös hajjal s egyáltalán nem hinné el az ember külsőjeiről azokat a zsványbravurokat, melyeket a népdal is megénekkel róla. A nyitrai ember megkérdezte a betyárt: — Hogy

van Savanyu? — Megvagyok, tekintetes ur. — felelte a zsvány. — amint látja, dolgozom. Megbékültem a sorsommal, ugyis tudom, hogy itt halok meg. Savanyu a volt zsványvezető most a műhelyben a legújborább foglalkozást, a szabómesterséget gyakorolja.

Hölgyek figyelmébe. Herz Rózsa nő ruhakelme megkereskedő Budapest, Bécsi-utca 6. szám tisztelettel tudatja, hogy az ősi és téli időnyre az egész raktár bel- és külföldi kelmeből már együtt van. Mintagyjüteményt kívánatra készséggel küld, behívonyítandó, hogy az idei sáison legszebb és legújabb termékei nagy választékban találhatók fel üzletében.

CSARNOK.

A koldussasszony.

Ha elmentek ti fővárosiak, vagy ha feljöttök a fővárosba ti vidékiek s elmentek a lipótvárosi Szent-István bazilika mellett, ott találtok a kolduskor egy beteg, korhalt, öreg koldussasszonyt, szeméből a könyek egyre potyognak. Akár adtok, akár nem adtok neki almisznát, vigasztaljátok meg szegényt egy jó szóval s mondjátok neki a Miatyánkunk, melyet ő egyre mormol, egy-egy mondatát.

A legszebb leány volt a hetvenes években a fővárosban Körmezői Adél. Kétten küzdötték kezéért, két jó barát: Horvát Géza és Maróthy Pista. Egyiknek sem volt senkje. Egyik sem szeretett senkit, csak azt a szép leányt, de ezután mindketten egyformán boldultak. Adél nem tudott választani. Kedvelte ezt is, amaz is, de ha kérdésekkel ostromolták, hogy melyiköt tetszik mégis jobban, hallgatás volt a válasz.

Egyszer aztán borzostó gyilkosság hozta lázba a főváros lakosságát. A duszagzag Maróthyt meggyilkolta találták házszobájában. Ötöző asztalkáján vérel volt írva e pár sor:

„Minden vagyonom Horváth Gézázt illesse.”

Kutattak a gyilkos után, hasztalan. Gondoltak öngyilkosságra, de ez ki volt zárva! Egy ellenőrző szurta agyon s mikor már halva hitte, ott hagyta s akkor az áldozat odavánszorgott, hogy vérel megírja végremondóletét s rokon hiányában legjobb barátjára essék az óriási vagyon.

A halál ellen nincs orvosság. Nem lehetett feltámasztani Maróthy Pistát s így egyedül Horvát volt kedves Adél előtt.

Barátja halála után hat hétre megkérte a kezét s Adél nem habozott, odaadta a meggyilkolt örökösének.

A reudőrök pedig már lemondott a reményről, hogy kére kerítse a gyilkost.

A nászcsajkát követő reggel halva, halántékát keresztül löve találták Horvátot. Kezében pisztoly szorongatott, mely kétségtelenül bizonyítja, hogy a fiatal férj öngyilkos lett.

Ezt állították az orvosok s a vizsgálat is ezt derítette ki.

Horvát Géza a Maróthytól örökölt pompás palotába vitte az esküvő s lakoma után szép feleség. Alig éretkező, hársen, hírtelen beborult, felbő felhőre gyülekezett s villám villámot ért. Dörgött az ég, majd zuhogott az eső, ismételték napja volt. Legalább nagy örözte, Horvát Géza, a gyilkos.

A kis szalomba mentek s annak faláról bánatos, ijesztő arccal nézett a fiatal párra Maróthy Pista képe.

Horvát közelebb húzódtól nejkéhez, majd — mintha bitornál őt, hírtelen felngrott. Azután, mintha liderezyomástól akarva szabadulni, de azért gyáván a félelmetől, odaszólt nejkéhez: — Takarja el azt a képet.

Körmezői Adél megdöbött.

— Mi baja van, az Istentért?

Höröge mondá Géza:

— Félek tőle!

— Az Istentért, ön beteg, önké láza van; küldjek orvosért?

— Nem, ne küldjön ide tanukat.

Körmezői Adél megrezgett ugrott fel helyéről.

Egy iszonyatos gondolat szállta meg. Nem, nem, az lehetetlen! De mégis, meg akar bizonyosodni.

Kirohant a szobából. Horvát utánna ment félt magára maradni azzal az arcképpel.

Neje csakhamar egy tőrrel tért vissza.

— Ismeri ezt a tőrt?

— Igen. Az enyém.

Az öné? — kérde Adél. Hisz Maróthy melében találták.

— Nem, nem az enyém!

— De a magáé s így maga ölte meg azt az embert.

— Nem, nem igaz! — kiáltá Horvát

— Ez a kép azt mondja, hogy igen.

— Mit ez a kép? — kiáltá örülten Géza,

s kiragadta a tőrt a nő kezéből, egy székre kapott s összevagdosta az állhat arcképet.

Most másodsor kirahat megölni! — szólt lesújtóan Adél. Azután ismét kirohant a szobából, hogy egy fegyverrel térjen vissza.

— Itt van, menjen szobájába és teljesíten kötelességét.

Horvátot reggel halva találták. Maróthy képméke foszlányait pedig Adél magával vitte a nyomorba.

A nagy vagyont széjjel osztotta az özvegy a szegények között, ódaadta nemes czélokra s aztután ment dolgozni, kilándni, végre eljutott a koldusbotra.

Ezért kérlek én titeket, hogy ha elmentek a lipótvárosi bazilika előtt, adjatok almisznátokon kívül egy jó szót a koldussasszonynak s mondjátok el vele egy egész Miatyánkot, vagy legalább belőle egy mondatot . . .

Lantos.

Irodalom.

— A Pestl Naplo az állami tisztviselőkről. Magyarországon egész nagy tisztviselői karát igen közelről érdeklő pályázati felhívás és azaz a legújabb magyar politikai napilap: a ma-holnap felszázados multból. „Pestl Naplo” 1000 korona pályadíjat tűz ki, egy cikksorozatra, mely a magyar tisztviselői kar helyzetét tárgyalja. Alkalmat kíván ezzel adni a magyar tisztviselőnek, hogy igények és szerelmek objektív feltárással maguk jelöljek meg azokat a teendőket és feladatokat, amelyek a magyar adminisztráció exact működéséhez az értelesség és a tehetetelnyebb részét képező nagy társadalmi osztály multó existenciájára érdeklőben az állanara és a törvényhozásra várnak. A szempontok, amelyek a „Pestl Naplo” szerkesztőségét ebben az állatkozás kezde-ményezésben vezérik, ép oly hazafiasak, mint igazságos. Ezért a magunk részéről is örömmel üdvözljük a „Pestl Naplo” kezde-ményezését, melytől nemcsak magának a szobán levő kérdésnek sikeres megoldását reméljük, hanem jelentékeny előmozdítást a magyar hivatalnok karának minden oldalról érdeme szerint való megbecsülésében. Ez irányban mind- eddig maga a publicistika is megtehető szűkkelészetét tanúsított, a nikor jóformán összes érdeklődést a törvények és intézkedések teoretikus megalkotásának szentelte s azok gyakorlati végrehajtására — ami a tisztviselői helyzetével szoros összefüggés — nagyon keveset tördött. E közönséges megtekezés mellett a „Pestl Naplo” közönséget a hivatalnok karának a magunk részéről is, hogy annak minden fenyveselő eredmény legyen. A pályadíj, mint említettük 1000 korona, amelyért a „Pestl Naplo” egy cikksorozatot kíván a magyar állami-hivatalnok kar helyzetéről. A pályamunkáknak különösen az államtisztviselői javadalmazásáról (1893. 12.), a nyugdíjról (1885. XI. és 1892. XXX.), továbbá a köztisztviselői működéséről (1888. I.) szóló törvényeket kell feltüntetni, illetleg azok mely irányban szükséges módosításnak kérvényével foglalkozniok s az alkotandó szolgálati pragmatika alapelveit kijelölni. Hírjai közlése szánt fejtegetésekről lévén szó, csak oly dolgozatok vehetők figyelembe, amelyek a kérdést újságba való módon, velős rövidséggel és az alkalossággal mellett is vonzó módon tárgyalják. A cikksorozat a „Pestl Naplo” szerkesztőjére teljesítendő s minden egyes cikk a pályakérdésnek egy önálló feladvánnyal foglalkozva, magában befejezett egésznek kell, hogy képezzen. A tartalom egyértelműen a rövidség előny. A pályaművek idegen kézzel, tisztán és olvaslatosan (csak a papír egyik oldalának felére) írva, lapszámozva, a szerző valódi nevét rejtő jellegű levél kíséretében 1897. november 1-jéig küldendők a „Pestl Naplo” szerkesztőségébe Budapest, VI. kerület, Kelenföldi úton 21. II.; megíráslátnak egy önálló feladvánnyal közzéadásra álló bizottság fogja végezni. A szerkesztés felelőse magának a jogot, hogy a pályadíjat nem nyert dolgozatokat, a szokásos tiszteletdíj mellett, felkaszálhassa. A szerző neve, kívántra — szerkesztőség titkok nélkül s a szerzőnek a jelölés levélben kifejezendő óhajta szerint fog a cikksorozat nével, vagy nem nélkül megjelenni. Ismételten ajánljuk az eny érdekes, mint érdemes pályakérdést olvasó közönségünk figyelmébe.

